

компетенція передбачає наявність професійних знань, загальної гуманітарної культури людини, вміння орієнтуватися в навколишньому світі, навички спілкування і є похідною комунікативної компетенції. Комунікативна компетенція визначається комунікативними інтенціями (комунікативними намірами адресата), комунікативними стратегіями, знанням особистості співрозмовника, умінням долати психологічні фільтри, аналізувати невербальні характеристики (позу, жести, міміку тощо), навичками починати і закінчувати комунікацію в необхідний момент, контролювати посткомунікативні ефекти.

О. М. Харламова

ОРГАНІЗАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

На сьогодні очевидно безумовне розуміння на більшості рівнях сучасного суспільства необхідності формування конкурентоспроможної особистості – у ХХІ сторіччі саме «людський капітал», рівень конкурентоспроможності фахівців буде все більш важливим і визначальним для розвитку фірм і організацій.

Однак можна констатувати, що конкурентоспроможний фахівець – випускник закладу вищої освіти – це явище скоріше унікальне, ніж масове. Ефективність формування конкурентоспроможності студентів залежить від багатьох факторів: самоактуалізації, самонавчання, комунікабельності, інтернаціональності, здатності приймати відповідальні рішення, ціннісно-орієнтованої адекватності, готовності до професійного самовизначення психологічного й педагогічного порядку. Це підкреслює структурну, змістовну й процесуальну багатогранність і складність даного утворення.

При всій різноманітності підходів до вивчення конкурентоспроможної особистості в психолого-педагогічних дослідженнях більшість поєднує розуміння цілісності її складових (свідомість, почуття, поведінка) і того, що дана здатність є інтегрованим або системним новотвором у структурі особистості. Це означає, що конкурентоспроможність – не надбудова для ситуативної дії, а визначальне системи цінностей особистості, характер змісту її стратегічних і тактичних дій.

Таким чином, сутність конкурентоспроможної особистості можна розглядати через сутність її структурних компонентів: ціннісно-мотиваційний, орієнтаційно-проектувальний, інформаційно-змістовний, операційно-діяльнісний. Розуміння сутності феномена конкурентоспроможної особистості дозволяє перейти до аналізу проблеми моніторингу, експертизи й управління якістю педагогічного процесу з формування конкурентоспроможної особистості студента в закладі вищої освіти.

У наш час у закладах вищої освіти все активніше відбувається впровадження системи менеджменту якості, найчастіше на основі застосування процесного підходу, який припускає подання діяльності організації у вигляді сукупності взаємозалежних і взаємодіючих видів діяльності (процесів). Атрибутом процесу є його цілеспрямованість. Системний підхід до менеджменту якості спонукає організації аналізувати вимоги споживачів, визначати основні й допоміжні процеси, що сприяють одержанню продукції, прийнятної для споживачів, а також підтримувати ці процеси в керованому стані, визначати критерії й методи, необхідні для забезпечення результативності, вживати заходи, необхідні для досягнення запланованих результатів і постійного поліпшення цих процесів.

Завдання моніторингу у виробничій сфері, звідки проблематика моніторингу якості прийшла в освіту, – твердий контроль над відповідністю продукції, що випускається, певним зразкам. Звідси походять вимоги технологізації й стандартизації процесів і їхніх результатів. Моніторинг якості, побудований на стандартах ISO, подається як система збору, обробки інформації для визначення близькості стану об'єкта моніторингу до запланованого результату. На основі отриманих даних проводиться коректування освітнього процесу з метою наближення до запланованого результату.

Підготовку конкурентоспроможного фахівця необхідно супроводжувати зміною умов педагогічної підготовки в цілому й умов експертизи, контролю й аналізу її результатів зокрема. Так, у кожному закладі вищої освіти необхідна модель конкурентоспроможної особистості випускника на рівні тестових характеристик, що враховують у вимогах і характеристиках випускників потреби регіонального ринку праці й специфіку закладу вищої освіти; зацікавленість роботодавців у процесі розроблення цілей підготовки. Педагогічний процес необхідно забезпечити системою ефективних діагностичних і оцінювальних методик. Має відбутися перехід від існуючої системи оцінювання рівня підготовки фахівця до орієнтації студентів на адекватне оцінювання своїх професійних навичок.

В. М. Петрушов

ЩО ТАКЕ УКРАЇНОЦЕНТРИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА І ЯК ЇЇ ФОРМУВАТИ

Здавалося б, таке питання не повинно виникати вже за визначенням. Але, виявляється, воно дуже актуальне сьогодні. І ставлять його на порядок денний наші сучасні українські реалії. Розглядаючи по суті ці реальності, ми бачимо, що вони сформувалися поступово і багато в чому спираються на нашу складну історію. Маємо на увазі духовну сферу життя